

GRONINGER

Vrijdag,

COURANT.

den 14 November.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen brengen bij deze ter kennis van al de met verlof zijnde officieren, onderofficieren en manschappen, behorende tot het 1ste bataljon der 1ste afdeeling Groningsche Schutterij, dat de inspectie, welke, krachtens het 7de artikel van Zijner Majesteits besluit van den 25 Julij 1834, no. 34, in den loop dezer maand moet plaats hebben, bepaald is op Maandag, den 17 November aanstaande, des morgens te 10 ureu, op de Groote Markt alhier; zullende de belanghebbenden daarop moeten verschijnen in volle wapenrusting, marsch-tenu, voorzien van groot, klein en veld-equipement.

Wijders wordt ter kennis van dezelven gebracht:

- 1) Dat bij deze inspectie alle schutters moeten tegenwoordig zijn, hetzij dezelve voor of na 's Konings besluit met onbepaald verlof zijn vertrokken.
- 2) Dat onmiddellijk, na den afloop der inspectie, aan de onderofficieren en verdere manschappen voor schadeloosstelling een dag soldij zal worden verstrekt.
- 3) Dat de onderofficieren en manschappen, die, met onbepaald verlof zijnde, van woonplaats zijn veranderd en wier nieuw domicilie meer dan vijf uren van deze stad is verwijderd, van de inspectie worden verschoond.

En 4) Dat de gereplaceerden, die, in gevolge het 20ste artikel van het gemelde besluit, voor hunne plaatsvervangers, na bekomen autorisatie van het Departement van Oorlog, zijn opgetreden, de inspectie zullen bijwonen.

En opdat deze kome ter kennis van allen, die daarbij belang hebben, zal dezelve in de *Groninger Courant* geplaatst en voorts, waar zulks te doen gebruikelijk is, aangeslagen worden.

Gedaan op het Raadhuis in Groningen, den 10 November 1834.

Burgemeester en Wethouders: J. F. VAN IDDEKINGE.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen brengen bij deze ter kennis van de ingezetenen, dat, in plaats van JOHANN HEINRICH MULLER, heden, op deszelfs verzoek, eervol ontslagen, wederom tot *tegenschatter* in deze Gemeente, voor de Personele Belasting, volgens art. 29, § 2, der Wet van den 29 Maart 1833, is benoemd: JOHANNES NIEKUS, Meester Timmerman.

En opdat deze ter kennis van een' ieder' kome, zal dezelve in de *Groninger Courant* worden geplaatst.

Gedaan in het Raadhuis in Groningen, den 10 November 1834.

Burgemeester en Wethouders: J. F. VAN IDDEKINGE.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL den 15 October.

Wij verkeerden hier nog altijd in de grootste spanning. De krijgstoerusting duren voort en onder de diplomaten heerscht de grootste drukte. De ambassadeurs der groote Mogendheden zijn gedurig in onderhandeling met den reis-effendi en hebben de vorige week tweemaal eene bijeenkomst in het hotel van den Oostenrijkschen internuntius gehouden, ten gevolge waarvan er koeriers naar Petersburg, Parijs en Londen afgevaardigd zijn geworden. Men doet al het mogelijke, om eene nieuwe vredebreuk tusschen den Sultan en *Mehemed-Ali* te verhoeden en hoopt daarin te zullen slagen. Intusschen zou lord *Ponsonby* het noodig geacht hebben, den Engelschen admiraal in de Middellandsche zee te doen uitnoodigen, het eskader van den onderkoning ten zorgvuldigste op het oog te houden. Laatstgemelde, *Mehemed-Ali* namelijk, heeft, zoo men verneemt, al zijne oorlogsschepen te Alexandrië bijeen verzameld en op nieuw doen provianderen, om gereed te zijn, op het eerste bevel in zee te steken. De Sultan is hiervan niet onbewust, en evenwel gaat hij voort met zijn leger in Azië eene dreigende positie te doen houden. Dit alles klinkt derhalve zeer oorlogzuchtig. Desnietemien is het evenwel nauwelijks te gelooven, dat de beide tegen over elkander staande partijen het zouden durven wagen, den oorlog tegen den wil van al de Europeesche Mogendheden te beginnen en derhalve vleit men zich, dat het bij dreigen zal blijven, immers in gevalle het onstaatkundig gedrag van *Ibrahim* geene grootere bewegingen in Syrië doet ontstaan. Reeds heeft zich voor eenige dagen het gerucht verspreid van eenen nieuwen opstand in Palestina, maar dit gerucht is tot dus verre door niets naders bevestigd. De Ottomannische vloot had, nu acht dagen geleden, deze haven verlaten, om zich op de zee van Marmora in de groote manoeuvres te gaan oefenen, maar eergisteren is zij weder ten anker gekomen, en, zoo het schijnt, zonder gemaanoenvreerd te hebben. Men verhaalt, dat de Sultan, die dezelve wilde bijwonen, op het oogenblik van het admiraalschip te bestijgen, zijn zwaard in zee zoude hebben laten vallen, hetwelk hij als een zoo onheilspekkend voor-teeken had aangemerkt, dat hij dadelijk bevel gegeven had alles te staken en terug te keeren. Aan dit zwaard verbonden zich grootsche herinneringen: het was namelijk dat van *Soliman*, die het op zijne togten en in al zijne veldslagen gedragen had, waarom het door de Turken voor een heiligdom gehouden werd. Het verlies van hetzelfde doet den Turk dan ook nu het ergste, ja, den val van het rijk voorzien.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 7 November.

De Keizerin van Rusland heeft zich den 31 laatstleden naar Wittenberg begeven, om aldaar den Groothertog van Saksen-Weimar en diens gemalin te ontmoeten. H. M. keerde spoedig naar Berlijn terug en nam er den 3 dezer aan eene groote jachtpartij deel.

Onder de te Berlijn aangekomene personen van rang vindt men den Nederlandschen luitenant-generaal de *Kock* vermeld.

Te Berlijn meende men zich van eene nabijzijnde vredebreuk tusschen de Porte en den Egyptischen Onderkoning overtuigd te mogen houden.

De Berner Regeringsraad heeft den 29 laatstleden een' brief aan het voorzittend kanton gerigt, om daaraan nogmaals dringend te verzoeken, de naburige Hoven te willen overtuigen, dat Bern de pogingen van Duitsche vluchtelingen, ter omverwerping hunner regeringen, geenszins begunstigt. Genoemd kanton, zegt de brief, is daartoe uitsluitend gerechtigd.

Nog altijd wordt het geregelijke onderzoek naar de alhier in April des vorigen jaars plaats gehad hebbende onlusten hier ijerig voortgezet. Slechts van twee der gevangen zittende studenten zijn de verhooren geheel afgeloopen. Te Leipzig zijn dezer dagen zekere dr. *Burckhardt*, die op de hooge school lessen gaf, en een jeugdig geneesheer, dr. *Jörg*, welke zich eenigen tijd in Parijs heeft opgehouden, gearresteerd, als verdacht van deelneming aan staatkundige woelingen.

Van den *Sien*. Men meldt uit Oppeln, dd. 21 October:

Wij aanschouwden hier gisteren avond twee buitengewoon schoone natuurverschijnselen. Na zonneondergang vormde zich een prachtig avondrood, hetwelk zeer snel toenam. In hetzelfde vertoonde zich een helder, vuurkleurig zodiak-licht, waaruit stralen voortschoten, die de wolken verlichteden en kleurden. De hoogste van dit licht bedroeg ongeveer 30 graden. Boven op hetzelfde vormde zich tevens een soort van vuurballen, welke een licht van zich gaf, als dat eener dunne wolk, waarachter de zon zich bevindt. Dat verschijnsel duurde bijna een half uur, tot dat hetzelfde langzamerhand verdween. De vuurballen hield zich het langst staande, doch vertoonde ten laatste slechts eene roode, langwerpige vlek. Na genoeg een uur later ging de maan op. Terwijl deze zich boven den gezigtshorizont verheef, was zij omgeven door een' helderen hoog, welke aan beide einden, gelijk met de basis der maan, twee schitterende lichtpunten vertoonde, die, even als sterk verlichte bij-maenen, langer dan een uur zichtbaar waren. Aan derzelver binnenzijde, dat is, die, welke naar de maan gekeerd was, schemerden de kleuren van den regenboog.

GROOT-BRITANNJE.

LONDEN den 8 November.

Uit Portugal zijn berigten tot den 25 laatstleden. De aides de camp van don

Pedro, met vele andere officieren en soldaten, hadden zich op diens geboortedag rondom zijn graf verzameld, om nogmaals hulde aan zijne nagedachtenis te bewijzen.

De zittingen der Kamers leverden niet veel belangrijks op; doch de ministers, vooral de hertog de *Palmella* en de financie-minister *Carvalho*, vonden nog altijd grooten tegenstand bij de oppositie, inzonderheid door de gedurige aanvallen van den bekenden graaf de *Taipa*. Op eene voordragt van het ministerie, ten einde aan de Koningin, bij haar aanstaande huwelijk, een geëvenredigd jaarlijksch inkomen te verzekeren, was geantwoord, dat men hiertoe niet kon overgaan, alvorens het budget zou zijn overgelegd, waarop beloofd is, dat dit binnen weinige dagen geschieden zou, ofschoon men anders daartoe niet dan bij de zamenkomst der gewone Cortes in Januarij ware verplicht geweest.

De Koningin had, op veler verlangen, aan de amnestie, onlangs volgens begeerte van haren Vader verleend, eene nog ruimere toepassing gegeven; daarentegen was het dekreet van don *Pedro*, waarbij don *Miguel* en zijne afstammeligen voor altijd van de troonopvolging zijn uitgesloten en over hem, zoo hij in Portugal terug kwam, de doodstraf wordt uitgesproken, door de meerderheid der Kamers bevestigd en deswege eene mededeeling gedaan.

Daar de admiraal *Napier* zijn ongenoegen betoont heeft, dat het Gouvernement hem niet, volgens gedaue belofte, de helft van zijn traktement levenslang had verzekerd, zoo had de Koningin, onder goedkeuring der Wetgevende Vergadering, daartoe besloten. Intusschen berekent men, dat die officier, voor zijne aan Portugal bewezene diensten, reeds meer dan negenendertig duizend ponden sterling genoten heeft.

De brieven uit Noord-Amerika melden, dat de Whigs- of constitutionele partij, bij de verkiezingen voor Pensylvanië, eene beslissende zegepraal behaald had; doch tevens dat verregaande ongeregelheden bij die gelegenheid hadden plaats gegrepen, zoodat het tusschen de beide partijen tot eene soort van gevecht was gekomen, waarbij de Tories, of aanhangers van den president *Jackson*, het huis waar de Whigs tot de stemming vergaderd waren en verscheidene anderen tot den grond toe hadden afgebrand, en niet weinigen hunner tegenstanders gekwetst, sommigen zelfs gedood. Ook van hunne zijde waren, door den gedwongen tegenstand der aangevallenen, zes of acht menschen gekwetst gemaakt.

De staat der openbare schatkist was gunstiger, dan men vroeger had durven vermoeden.

Niet minder dan dertig duizend menschen zijn, sedert Mei 1833 tot den 30 September laatstleden, uit Engeland naar de koloniën of Noord-Amerika verhuisd.

Het eenige belangrijke, hetwelk men in onze bladen vindt, bestaat in de berigten uit Jamaica, door Zr. Ms. brik de *Briséis* te Falmouth aangebragt en loopende tot den 24 September.

De vorige tijdingen, welke zoo breed opgaven van het herstel der rust en het behoorlijk hervatten der werkzaamheden door de Negers, schijnen, tot geruststelling der eigenaars alhier, te gunstig opgegeven te zijn geweest, en het schijnt niet langer te verheelen te zijn, dat het liberalismus van het Whigsche ministerie onze koloniale belangen in moeilijkheden gedompeld heeft, welke men niet ligtelijk weder te boven zal komen.

Er schijnt, zegt de *Courier*, algemeen geklaagd te worden over den afkeer, welken de Negers betoonen van allen arbeid, dien zij als eene strafoplegging beschouwen, en in dit denkbeeld blijft men hen ongelukkiglijk nog versterken, door de nieuw vrijgemaakte leerlingen, die zich aan eenig vergrijp hebben schuldig gemaakt, het verrigten van een of ander werk als straf op te leggen. De dadelijkheid van wel is waar tot dus verre nog niet zeer verregaande geweest, en bepaalt zich tot het in brand steken van een paar schuren en van eene kapel, welk laatste bovendien niet het werk der Negers schijnt geweest te zijn; maar de planters zijn evenwel zeer beducht van den onwil zich verder te zullen zien uitbreiden, en hunne plantingen hierdoor ten uiterste belemmerd, zoo al niet geheel afgebroken te zullen zien. Te Kingston heeft ook onder de slagersgezellen eene vechtpartij plaats gehad, welke aan een' van dezelven bijna het leven had gekost. De gouverneur, markies van *Sligo*, heeft eene ronde door de kolonie gemaakt, om de belangen op te nemen. Men zegt, dat hij zich gedrongen zou zien, om de koloniale kamers tegen den 7 October bijeen te roeden, tot het maken van eenige veranderingen in de nieuwe wet.

De *Gaceta Official* bevat eene proclamatie van den generaal *Ramon Salrador*, in zijne betrekking van kapitein-generaal van Spaansch Estramadura, gedateekend uit Badajoz, den 20 October, en ter kennis der ingezetenen brengende, dat, vermits don *Miguel* zich met den Spaanschen pretendent in Navarre vereenigd heeft, en vermoedelijk eene poging zal doen, om Portugal in te treden, hij eene belooning van 1600 dollars uitlooft aan elk, die don *Miguel* aan de Spaansche autoriteiten zal uitleveren, en dat, bijaldien eene geldelijke belooning mogt worden van de hand gewezen, eenige andere eervolle vergelding hem zal worden uitgereikt.

Zie hier de lijst der titels van de jonge Koningin van Spanje, voorkomende in het besluit, waarbij don *Carlos* van de regering uitgesloten wordt verklaard. Men zal die van *Hertogin van Brabant* en *Gravin van Vlaanderen* wel opmerken. Donna *Isabella II*, bij de gratie Gods, Koningin van Kastilië, Arragon, de twee Siciliën, Jeruzalem, Navarre, Grenada, Toledo, Valencia, Galicië, Majorca, Seville, Cerdagne, Cordova, Corsica, Minorca, Andakuzië, de Algarven, Algesiras, Gibraltair, de Canarische eilanden, Oost- en Westindien, der vaste eilanden in den Oceaan, Aarts-hertogin van Oostenrijk, Hertogin van Bourgogne, Brabant en Milaan, Gravin van Habsburg, Vlaanderen, Tyrol en Barcelona, Vrouwe van Biscaye en Molina, enz., enz. (Sun.)

Van den 9den. Het bekende Iersche Parlementslid *Sheil*, een medestander van *O'Connell*, heeft aan den Onderkoning van Ierland, den markies van *Wellington*, in hevige bewoordingen een' brief geschreven, waarin aangedrongen wordt op het ontslaan van den markies van *Downshire* uit zijne betrekking van lord-luitenant in het graafschap Down, omdat hij bij de groote volksvergadering der Protestanten, die onlangs daar gehouden is, het voorzitterschap bekleed heeft. In geval van weigering, dreigt de heer *Sheil* met een' opstand der Ieren. Een der ministeriële bladen raadt reeds het afzetten van den markies aan.

De heer *Markenzie*, secretaris der Poolse associatie, heeft eene oproeping ten behoeve der uitgewekene Polen in sommige dagbladen doen plaatsen. Er blijkt uit, dat de 10,000 p. st., door het Gouvernement ter hunner tegemoetkoming toegestaan, niet voldoende zijn bevonden, om hen langer te onderhouden, daar hun getal ongeveer vijfhonderd; grootendeels officieren, behoort.

Men leest in het *Metropolitan Magazine* de volgende bijzonderheden aangaande de familie *Rothschild* en de vijf bankiershuizen, onder dien naam in Europa bekend.

De vader en stichter van het tegenwoordige huis *Rothschild* was *Meyer Anselmus Rothschild* genaamd. Hij werd te Frankfort in het jaar 1743 geboren. Hij begon met in medailles te handelen. Deze soort van nijverheid is in Duitschland zeer geacht en verschaft aan den heer *Rothschild*, onder andere kennissen, die van den landgraaf van Hessen, welke hem in 1801 tot zijnen hofbankier benoemde. Het was in die hoedanigheid, dat hij aan des landgraafs opvolger gewichtige diensten bewees, tijdens den inval der Franschen in 1806. De pogingen van den heer *Rothschild* slaagden er in, om eene aanzienlijke som in goud, welke aan dezen Vorst toekwam, te behouden, en de heer *Rothschild* wist die gelden voor rekening van zijnen patroon met schrandtheid en eerlijkheid uit te zetten.

Omstreeks dien tijd ging het huis *Rothschild* eene leening van 10 millioenen guldens aan met het Hof van Denemarken. Dit was zijne eerste operatie van dien aard. In het jaar 1812 stierf de oude heer *Rothschild* en zijne laatste woorden waren eene aanbeveling aan zijne kinderen, om slechts eendragtig samen te blijven; zij beloofden dit en hebben trouw woord gehouden.

Hoewel afgescheiden van elkander levende, hebben de vijf gebroeders Rothschild niet opgehouden in alle omstandigheden met de bewonderenswaardigste overleefing te handelen. Dit is eene der hoofdredenen van hun groot vermogen. Slechts in de laatste dagen is hunne ster, tot nog toe zoo schitterende, op eene gevoelige wijze verbleekt. Men schat de verliezen, welke zij bij de Spaansche fondsen hebben geleden, op bijna 2 millioenen p. st. Sedert 1813, toen dit huis zijne groote financiële operatiën heeft begonnen, acht men, dat het voor rekening van de verbliffende Europese staten, de verbaazende som van 160 millioenen p. st. heeft vernegociëerd. Natuurlijkerwijze hebben hunne winsten op zulke operatiën zeer groot moeten zijn.

De heeren Rothschild hebben hunne etablissementen op de volgende wijze verdeeld:

De heer *Anselmus Rothschild*, de oudste der vijf broeders, 61 jaren oud, is aan het hoofd van het huis te Frankfort aan den Main. Daar wordt de algemeene inventaris gemaakt naar de bijzondere inventarissen, welke de vier andere huizen inzenden. Te Frankfort hebben de financiële congressen — om ze eens zoo te noemen — van de familie Rothschild plaats.

De heer *Salomon Rothschild*, de tweede broeder, is den 9 September 1774 geboren. Gedurende de achttien laatste jaren heeft hij afwisselend te Berlijn en te Weenen geresideerd; in de laatste hoofdstad echter heeft hij zich het meeste opgehouden.

De heer *Nathan Rothschild*, de derde broeder, is 57 jaren oud. Hij bestuurde het huis van Londen.

De heer *Charles Rothschild* is 46 jaren oud en sedert 1821 te Napels gevestigd.

De heer *Jacob Rothschild*, de jongste der vijf broeders, is den 5 Mei 1792 geboren, hij heeft de dochter van zijnen broeder uit Weenen, den baron *Salomon*, getrouwd. Sedert 1812 heeft de heer *Jacob* zijn verblijf en den zetel zijner operatiën te Parijs gevestigd.

FRANKRIJK.
PARIJS den 8 November.

De afgetreden minister van buitenlandsche zaken, *de Rigny*, hield heden een mondgesprek met den Russischen ambassadeur *Pozzo di Borgo*, die, naar men verzekert, in last zoude hebben, Frankrijk binnen vierentwintig uren vaarwel te zeggen, indien zekere personen te eenigen tijd tot het ministerie mogten geroepen worden.

Den 28 October heeft het volgende ongeluk in de katoenfabriek van den heer *Dufrene* te Rijsel plaats gehad. De weduwe *Ambroises*, oud 48 jaren, ging voorbij een weefgetouw, waardoor hare kleederen tusschen de koorden geraakten; met geweld rukte zij zich los, verscheurde hare kleederen, doch viel achterover tegen den ijzeren boom van de stoommachine, rondom welken hare half verscheurde kleederen zich verwarden; zij werd met den boom medegesleept en haar hoofd en beenen werden tegen den muur verpletterd. Men deed de stoommachine ophouden, doch de vrouw was reeds een lijk.

De bloedige veldslag, waarvan gisteren in onzekere bewoordingen werd gesproken, heeft in de omstreken van Vittoria inderdaad plaats gegrepen. Het is eene gewichtige overwinning voor *Karel V*.

Onze correspondent levert ons dienaangaande de volgende bijzonderheden:

De 27 en 28 October zijn noodlottige dagen geweest voor de tusschen *Salvatierra* en *Vittoria* in het open veld zich bevindende *Christinos*. Dit voordeel is van eenen beslissenden aard.

Een brief uit *Onate*, geschreven in den avond van den 29 October, bevat eenige bijzonderheden wegens dit gevecht, nopens welk het officiële legerberigt eerstdaags bij ons moet inkomen.

Den 27 en 28 October heeft *Zumala-Carreguy* twee divisien der Koningin vernietigd; het verlies aan die zijde wordt op meer dan 2000 man begroot; daarenboven heeft men hunnen kommanderenden generaal *O'Doyle*, benevens een groot aantal officieren, vele stukken kanon, eene menigte ammunitie, geweren en het vaandel van het 60ste regiment van linie bemagtigd.

Reeds hadden de *Christinos* meer dan 600 der hunnen op het slagveld gelaten, toen *Zumala-Carreguy* beval het verder bloedvergieten te staken, doch de vrijwillige soldaten onder de troepen van *Karel V* bleven als leeuwen op de *Christinos* indringen, welke zij tot onder de wallen van *Vittoria* vervolgden; het was onmogelijk de drift der strijders te betoomen.

De gevangenen zijn naar onderscheidene plaatsen gezonden. Heden avond hebben wij er 203 hier zien binnen brengen.

Karel V heeft *Zumala-Carreguy* tot Grootkruis der St. Ferdinanda-orde benoemd.

Den 29 October heeft men, ter dankzegging wegens deze zege, een Te Deum gezongen.

Alles duidt aan, dat deze overwinning welras door andere veel gewigtiger zal worden gevolgd, waardeur de troepen van *Don Carlos* in staat zullen zijn zich verder in *Kastilië* uit te breiden. (Gazette de France.)

Van den 9den. Niets is nog afgedaan opzigtelijk het ministerie. Dat, hetwelk gisteren een oogenblik waarheid was, aangaande den heer *Humann*, is mislukt, ten gevolge, naar men zegt, van de onmogelijkheid, om de eendragt tusschen de heeren *Thiers* en *Guisot* te herstellen, en alles is weder op zijn beloop gelaten.

Men spreekt zelfs van niemand meer als misliebbende, om de grondstoffen van een kabinet te vereenigen en van al die proefnemingen blijft niets over, dan de onveranderlijke gedachte, om den maarschalk *Soalt*, dien men, naar men zegt, verwijkt, weder aan het hoofd van den raad te plaatsen.

De *Constitutionnel* meent zelfs van lieden, die wel onderrigt zijn, te weten, dat de maarschalk, gisteren avond aangekomen, nog nauwelijks uit het rijtuig zou zijn gestapt, of hij had zich naar de *Tuilleries* begeven, om met zijne gewoone en aanstaande collega's den raad bij te wonen; maar hij staat voor niets in. Men zal voorzeker moeite hebben, om te geloven, dat er ernstig aan den terugkeer des ouden maarschalks kan worden gedacht; maar het schijnt, dat dit een vast idee van hoogerhand is, en men zegt zelfs, dat innige vertrouwelingen een zeker stukje papier hebben gezien, waarop de namen der personen zouden staan die hunne stem hebben uitgebracht voor de formatie van het nieuwe kabinet, onder dit presidentschap zamengesteld. (O. C.)

De laatste voordracht door *Zumala-Carreguy* behandeld, schijnt men al te zeker. De *Gazette de France* deelt heden avond nieuwe bijzonderheden mede. Nadat dus schrijft men haar, de *Christinos* den 27sten waren verslagen en meer dan 1000 man aan 66000 en krijsgeslagenen, benevens twee kanonstukken hadden verloren. Reeds zij den volgende dag terug met ongeveer 3000 man, om de gevangenen te bevrijden, maar zij kregen het op nieuw te kwaad en werden de vlakte van *Salvatierra* door toe *Vittoria* vervolgd.

Men rekent, dat de vijand, in deze twee dagen, meer dan 2000 man heeft verloren; de gekwetsten niet medegerekend. Men heeft bij die twee gevechten zes kanonnen, eene groote menigte wapens, bagaadje en ammunitie veroverd. De vijandelijke generaal, die de expeditie heeft aangevoerd, is, benevens verscheidene officieren, onmiddellijk nabeschermd. Het bloedbad was reeds geweest en *Karel* heeft zoo dikwijls van die noodlottige wederwraak gebruik gemaakt, dat de *Carlistische* chefs wel hebben moeten toegeven aan de onverbidde granschap hunner soldaten.

Een andere brief van de grenzen, gedagteekend van den 3den, ingelijkt door de *Gazette* medegedeeld, drukt zich aldus uit:

De gevolgen der twee gevechten van den 27 en 28sten zijn hoogst belangrijk. Men zegt, dat er 1800 man zijn krijsgeslagen genomen. Daaronder behoort mede de generaal *O'Doyle* en andere hooge personen. Men heeft tevens kanonstukken veroverd. Al de velden zijn met wapentuig bedekt, hetwelk de *Christinos* hebben weggeworpen. Het waasene verward vliegt, zodat men kan zeggen, dat men de wapenen der twee divisien heeft vermeersterd. Den 29sten was er een bataljon bezig met het oprapen der wapenen. Op dienzelfden dag maakte *Zumala-Carreguy* schikkingen, om den 30sten *Oras*, die het gros der revolutionaire armee bij zich had, aan te tasten.

Eene nieuwe overwinning, zoo als die der vorige dagen, zou aan het Koninklijke leger den weg naar *Madrid* banen.

Risondo wordt op nieuw sterk geblokkeerd. Men zal zich, tot het beleg van het versterkte gebouw, bedienen van de stukken geschut, die men op de *Christinos* heeft veroverd.

Een dagblad van *Florence* mekt, dat de aanstaande winter buitengewoon koud zal zijn. Deze voorspelling is gegrond op waarnemingen, sedert vijftientig jaren door kundige en ervaren akkerlieden gemaakt, welke hebben opgemerkt, dat het wintersaizoen altijd bijzonder gestreng is, wanneer de bladeren van den mannetjes-eik (*Quercus robur*) eerst met half November afvallen. Bij gewone winters beginnen deze bladeren met half October te vallen en zijn de boomen op het einde der maand kaal. Dit jaar zijn de boomen in de bosschen over het algemeen, tegen de gewoonte aan, nog met bladeren bedekt, hetgene met reden doet denken, dat het vinnig koud zal worden. (Temps.)

Van den 8sten. De *Moniteur du Commerce*, die spreekt alsof hij vertrouwelijke mededeelingen van eenig kabinetslid bezat, zegt hetgeen volgt:

Ter beurze bleef men veel geloof hechten aan de combinatie, volgens welke de heer *Humann* met het presidentschap van den raad zou worden gekleed; dit denkbeeld strekte zeer, om den koers der effecten te souteneren. Onze berigten, echter, doen ons gelooven, dat deze combinatie geene meerdere verandering heeft gemaakt dan eenige andere, welke te zelfden tijd zijn beproefd geworden.

Endelijk lezen wij nog in het *Journal des Debats* dezen regel:

»Nopens de samenstelling van het ministerie weet men heden avond niets nieuws.»

De *Moniteur* blijft onveranderlijk stilzwijgen.

Aangaande de krijgsverrigtingen in Spanje deelt de *Moniteur* het onderstaande mede:

Zumala-Carreguy heeft eene proclamatie uitgegeven, waarbij hij eenen oorlog van verdelgung aankondigt.

Hij is naar *Los Arces* in aantogt, om hetzelfde aan te vallen, doch *Lorenzo* is mede oogenblikkelijk derwaarts gerukt. Omstreeks *Echaso* heeft *Lorenzo* een *Carlistisch* bataljon verrast en verjaagd.

De *Gazette de France* verhaalt, dat *Don Carlos* naar *Bilbao* is getogen, welke plaats door de *Carlisten* eng zoude zijn ingesloten.

Espartero, zegt zij, is daar binnengesloten. Driehonderd *Urbanos* uit *Vittoria* en de omstreken naar *Bilbao* gezonden zijnde, doch in die stad niet hebbende kunnen binnenkomen, hadden zich in eene kerk verschanst en werden door de Koninklijke troepen overweldigd.

Dit dagblad beweert, dat *Mina* eene slechte ontvangst heeft ontmoet, en bij het eerste dorp na *Valcarlos* met eene decharge van 80 in hinderlaag liggende *Carlisten* is hegroet geworden; zijn aide-de-camp en zeven personen van zijn gevolg werden gedood. (O. C.)

Onze correspondent van *Bayonne* schrijft ons: Ik was er van overtuigd, dat het leger der Koningin onmogelijk de bovenhand kon hebben, en het blijkt, helaas! dat ik gelijk heb gehad.

Dit leger is zoo geïndisciplineerd, dat het naar eene hende kozakken gelijkt, en er is eene zoo strenge en volslagene reforme bij noodig, dat geen bevelvoerende generaal die met mogelijkheid kan ondernemen, zonder sterke vrees voor de gevolgen, *Mina* zelf, die anders vast genoeg van karakter is, zal wel ter dege toezien, vóór dat hij de eerste maatregelen neemt, die hij evenwel als vermijdelijk beschouwt. De zedeloosheid en wanordelijkheid der officieren van het leger der Koningin zijn tot zulk eene hoogte gestegen, dat men de soldaten van elke compagnie voor vreemdelingen zou aanzien, die aan hunne chefs geheel onbekend waren; er heeft inspectie noch toezigt plaats, en men kan aan niets bespeuren, welke betrekking de een met den andere heeft.

Het heeft mij dus niets verwonderd te vernemen, dat *Zumala-Carreguy* zich heeft meester gemaakt van 2000 geweren, die bestemd waren voor de nationale garde der vallei van *Roncal*, zoo min als het mij bevreemd heeft, dat eene kolom van 3000 man, door den generaal *O'Doyle* gekommandeerd en van *Vittoria* vertrokken, om 600 krijsgeslagenen te bevrijden, welke de *Carlisten* den 27sten hadden gemaakt, zich op eene schandelijke wijze heeft laten in de pan hakken. Deze kolom is door *Zumala-Carreguy* zelf, aan het hoofd van twaalf bataljons, aangetast en verslagen geworden. Indien men geloof slaat aan het rapport, dat hij daags na den slag aan den minister van oorlog van *Don Carlos* heeft ingediend, zijn er niet minder dan 2000 dooden op het slagveld gebleven, benevens 450 gevangenen, waaronder de generaal *O'Doyle* zelf, 4 stukken geschut, het vaandel van het 5de regiment van linie, de geheele bagaadje en verbaazend veel ammunitie; maar wanneer men ook die zagepraal voorzigtigheids-halve een weinig minder stelt, blijft het toch zeker, dat de generaal *O'Doyle* in het gezigt der *Carlistische* armee is gefusilleerd geworden, en dat *Zumala-Carreguy* eenige nieuwe bataljons kan wapenen met de geweren, die hij op den vijand heeft veroverd, zoo als hij zijne ruitery reeds heeft gemonteerd met paarden, die hij op het leger der Koningin had buit gemaakt. Hieraan alleen kunt gij zien, hoe weinig de middelen om het lijf hebben, die het kwakzalvers-ministerie tot heden toe heeft in het werk gesteld, en ten ongelukke geloof, dat het met al zijne hulpbronnen, zoo wel als zijne nietige populariteit, gedaan raakt. (Election.)

De *Temps* verhaalt het volgende geval, dat madame *Malibran* in *Toskane* bejegend is. De groote zangeres moest door de stad *Arezzo* reizen. Men had zulks aldaar bekend gemaakt en de gansche bevolking was op den been gekomen, eenige hadden zich naar het posthuis begeven, om op te passen, dat men het reizend gezelschap niet van verscheide paarden voorzag. Het kunstleven de en door geestvervoering gedreven volk van *Toskane* wilde niet, dat men zeggen zou, dat madame *Malibran* hun gebied was doorgetrokken, zonder het vernamak te hebben gevoelen van deze beroemde stem te hooren. Men kwam dus, gelijk de gansche bevolking van *Arezzo* en omstreken, met eenen grooten toestel pistool op de borst, om de genade verzoeken, hen op eene cavatine te onthallen. Mad. *Malibran* had eerst besloten, zich door geen geweld te laten bewegen. Maar, geene cavatine — geene paarden. Zij moest zingen of blijven. Een ruit, die de virtuoze vergezelde, gebruikte zijne welsprekendheid, om haar over te halen tot toegeven, doch daar woorden niet brachten, wilde hij met een goed voorbeeld voortgaan, dat is te zeggen, hij trok een vloed uit de kas en begon eenige preludia te spelen. Bij de eerste akkoorden van het instrument liet zich een algemeen gerucht van bewondering en verrukking uit de geheele menigte hooren. De violist was *Beriot*. De geproviëerde toonen van den grooten kunstenaar, de sympathetische dronkenschap van deze gevoelloze massa ontvonden eenstlappen de verbeeldingskracht der zangeres, die op het rijtuig klom en met de grootste geestvervoering eene bewonderenswaardige cavatine zong. Het was eene algemeene bedwelming. Het volk, dat haar paarden weigerde, deed zich gezamenlijk voor hare postchais hebben gespannen; zij vertrok onder duizend zegenen. Reeds was zij tien mijlen van de stad verwijderd, toen de licht nog bleef dreunen van het geroep: *Viva la Malibran!*

STRAATSBURG den 8 November.

De nieuwe synagoge lokt nog altijd vele nieuwwagierigen; waartoe reeds het sierlijke gebouw veel bijdraagt. Het is prachtig ingerigt: de kansel is van marmer, en, wat nog meer zegt, van daar hoort men gaarne, nu eens in het Duitsch, dan weder in het Fransch, de echt godsdienstige en zedelijke vertoogen van den verlichten, beschaafden en welsprekenden opperrabbijn, den heer *Aron*; een man in den bloei van zijn leven, die veel goeds sucht en het hervormenden over den ouden zuurdeesem tracht weg te nemen. Tevens hebben onze Israëlieten eenige bekwame zangers, zogenaemde hoogzangers, die ook ons Christelijk publiek, inzonderheid in de stille avondsunden, met genoegen aanhoort. Straatsburg is eene dier steden, die zich in de middeleeuwen aan de gruwelijke vervolgingen der Joden hebben schuldig gemaakt. Zoo heeft een en ander staten nog den naam van braadgas, omdat in den jaar 1348 in deelve op de plaats, waar thans het gebouw der prefectuur staat, vele Joden, die men magtig kon worden en zich niet wilden laten doopen, verbrand werden. Hoe treurig de herinnering aan zulke gruweldaden is, des te weladiger is ook de geest van verdraagzaamheid, die thans onder de verschillende godsdienstgenooten alomtebereikt.

BELGIË.

BRUSSEL den 10 November.

De verkiezing van den heer *Dely* (een Israëliet) tot burgemeester van *Laeken*, is bij besluit van den gouverneur der provincie *Brabant* geannuleerd geworden.

De hieraan toe de desbetreffende dispositie zakelijk inhoudt: »Daags na de verkiezing verhaarden eenige inwoners der gemeente *Laeken* zich tegen de verkiezing van den vorigen dag; de gouverneur ter sake van die afkeuring het advies van den districts Kommissaris gevraagd hebbende, leverde deze ambtenaar na eenige berigten ingewonnen te hebben, een rapport in; onderkend door onderscheidene stukken, waaruit bleek, dat zes kiezers niet waren opgeroepen geweest, terwijl negen ingezetenen, die niet de dood der wet verlangde bevestiging betakden, tot de stemming waren toegelaten; welke omstandigheden op den uitslag der kiezers-verrigtingen invloed hebben kunnen uitoefenen, vermits de heer *Dely* slechts drieënderlij stemmen had verworven, dat is te zeggen, slechts zeven meer, dan de heer *Patelxyn*, en acht meer, dan de heer *Mélieux*.

Overwegende, dat dit grove ongeregelheden zijn, geneigd om de strekking der verkiezingen gebrakkig te doen zijn, heeft de gouverneur het besluit genomen, dat de kiezers-verrigtingen, den 16 October te *Laeken* geschied, geannuleerd zullen worden; dien ten gevolge heeft hij bevolen, onverwijld over te gaan tot eene nieuwe verkiezing, overeenkomstig de bepalingen der besluiten van den 8 October en 2 December 1830. Overeenkomstig de aanschrijving van den gouverneur, is de nieuwe verkiezing vastgesteld op den 20 November aanstaande. (Emancipation.)

Het gerucht versterkt zich onder het publiek, dat de eerste kerk van een der voornaamste notarissen der stad zich sinds twee dagen zoek heeft gemaakt; eene somme gelds medenemende van omtrent 150,000 francs, welke hij zijne patroon heeft ontvreemd. (Courrier Belge.)

In den *Messageur de Gand* leest men hetgene volgt: Deze dagen waren eenige *Belgen* uit Oost-Vlaanderen te *Middelburg* voor de rechtbank verschenen als eischers tegen *legaten* van *Zeeuwisch-Vlaanderen*, we-

tuſſchen hen gerezene verſchillen betrekkelijk eenige polders. Deze laatſten, inboorlingen, vorderden, alvorens het pleitgeding aan te vangen, dat de elgen cautie zouden ſtellen, overeenkomſtig de wet, die alle vreemdelingen aan de formaliteit onderwerpt. Na de pleidooijen aangehoord te hebben, heeft de regtbank een vonnis uitgesproken, houdende, dat de Belgen, partijen ten proceſſe, niet kunnen genoodzaakt worden cautie te ſtellen, aangezien zij ingezeten zijn van het Koninkrijk der Nederlanden, en dat, zoo zij al hun verblijf vonden in eene geïusurgeerde provincie, zulks geene reden is, om hen als vreemdelingen te doen beſchouwen. Behalve dit interlocutoir vonnis, hebben de Vlaamſchers hun proces ten principale gewonnen. Eerſtgenoemde uitspraak levert het bewijs, dat de regtbanken in Holland het Koninkrijk der Nederlanden niet ſ onthouden aanmerken.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 9 November.

Gisteren namiddag te half vier is H. K. H. de Prinses van Oranje, bevens Hoogstderzelver twee jongste Zonen en Prinses Sophia, van Soestdijk deze residentie aangekomen.

De door de verschillende sectiën gemaakte aanmerkingen, op de aan de tweede Kamer voorgedragene ontwerpen van wet, zijn aan de Regering mededeeld, wier antwoorden daarop worden te gemoet gezien. Daar hiermede enige tijd zal verloopen, hebben de meeste leden der Staten-Generaal deze sessieditie verlaten, om na veertien dagen terug te keeren, wanneer men verneemt, dat de beraadslagingen waarschijnlijk zullen kunnen hervat worden.

— Uit Gent schrijft men, van het laatste der maand September, dat, ofchoon de *cholera* zich op nieuw in die stad vertoond had, echter niemand, tot de Protestantsche gemeente behoorende, tot dien tijd toe was aangetast geworden. Zonderling genoeg heerschte die ziekte alleen in het vrouwenkwartier der *Evangelien* dier stad, waar zich een getal van 280 bevonden (waaronder drie protestantsche), van welk getal tusschen de 50 en 60 aangetast zijn, en reeds verscheidenen overleden waren. De Protestantsche, die tot hiertoe gezond bleven, werden echter door den predikant tweemaal daags bezocht, die dan met haar spijdt, hetwelk van goeden invloed is, om de neerslagtigheid te verdrijven, welke niet onnatuurlijk ontstaat, als men zoo velen rondom zich in hetzelfde verrek aangetast en in weinige uren bezwijken ziet. De predikdienst werd op de bepaalde Zondagen, zoo te Antwerpen als te Maria Hoorebeke, verrigt, alsmede in de buitengevangenis. Te Gent stierf een gevangene, *Wetstein* genaamd, die van Middelharnis moet zijn en die een ruim kasgeld nalaat. Deze overledene stelde op hoogen prijs het voorregt, dat hij, door het verblijven van den predikant *Goedkoop*, nu reeds vier jaren lang de Evangelie-verkondiging in die gevangenis mogt genieten, waarvan hij anders geheel beroofd zou zijn geweest.

BREDA den 10 November.

De weddingzieke Engelsche graaf *Hoey*, die voor weinige dagen eene som van 5,000 fr. verloor, door het mislukken van zijn' driedaagschen rid in de Laan du Marceau te Spa, heeft thans van denzelfden graaf *Cornelissen*, aan wien hij die som verloor, weder 10,000 franken afgewonnen, door de weddingschap te winnen van 12 uren lang in den nacht in zijne kamer, in het *Hôtel van Zweden* te Brussel, zonder te rusten, of inmiddels eenige spijs of drank te gebruiken, op en neder te wandelen.

De *Surinaamsche Courant*, van den 12 September j.l., bevat het onderstaande uit Paramaribo, d.d. 11 September:

Kanitein *M. A. Parson*, voerende de Noord-Amerikaansche brik *Aigle*, van Boston en alhier op den 9 dezer gearriveerd, deelt het volgende ijzingwekkende bericht mede:

Op den 4 Augustus j.l., gelijktijdig met de Noord-Amerikaansche brik *Juniper*, kapitein *J. Crosby*, uit Boston naar Suriname vertrekkende, verloren zij el-
kander weldra uit het gezigt. Op den 15 daaraanvolgende, echter, zag kapitein
Person, op een schip, dat hij weldra voor de *Juniper* erkende, noodseinen
maken. Hij ging des namiddags te 3 uren aan boord, en vernam, dat de ka-
pitein, in den vorigen nacht, door den kok, zijnde een Portugesche Neger, op
eene allezins wreede wijze, terwijl het overige scheepsvolk ter ruste lag, was
vermoord geworden, vindende tevens den stuurman, met name *Eldridge*, in
eene zeer gevaarlijken toestand, als hebbende hij, zoo verre men is kunnen
gewaag worden, 17 wonden bekomen, en zal, naar alle waarschijnlijkheid, aan
de gevolgen dier bekomenen wonden, reeds overleden zijn.

Men zegt, dat de kok, daags te voren, wegens pligtverzuim, eenige slagen had gekregen, en om die reden, uit wraakzucht, den kapitein om het leven zoude hebben gebragt; zijnde de stuurman alleen verwond, uit hoofde hij den moordenaar in verzekerde bewaring had willen nemen.

Kapitein *Parson* heeft alle mogelijke hulpmiddelen bewezen en den moordenaar in boeien geslagen. Dezelve was zeer verhard, blijkende daaruit, dat, toen kapitein *Parson* tot hem zeide, dat hij een schurk was, hij tot antwoord bekwam: »dat weet ik wel; zend mij maar naar Boston terug." De kapitein heeft een' zijner stuurlieden aan boord geplaatst, ten einde het vaartuig naar Boston terug te brengen.

Door veelvuldige reizen op deze volkplanting, en wat meer zegt, door een braaf en eerlijk karakter, heeft kapitein *Crosby* de achting van allen, die hem eenigzins van nabij hebben gekend, verworven. Hij laat eene weduwe met vier kinderen na, die in hem gewisselijk eenen braven echtgenoot en teederminnenden vader zullen betreuren.

GODLINZE den 11 November. Op heden is alhier door kerkvoogden en kerkeraad, als stemgeregtigden, uit het te voren gemaakte zestal, geformeerd het navolgende drietal van predikanten: *A. P. A. du Cloux*, te Vierhuizen; *Goudschaal*, te Rottum, en *Nanninga*, te Oudwoude en Westergeest.

Mengelwerk.

BETREKKING DER BASKISCHE PROVINCIËN TOT SPANJE.

Tot aan de 14de eeuw waren de drie Baskische provincien, Alava, Guipuzcoa en Bizkaya (het Kantabrie der oude Romeinen, het bergland, dat noch door deze, noch door latere veroveraars van Spanje, de Arabieren, kon overweldigd worden) van alle vreemde magt onafhankelijk gebleven. Zij waren onderling vereenigd, voerden op de bondsyaan drie bloedige handen met het opschrift : *irur ak bat* (de drie zijn een), en verkozen eenen gemeenschappelijken opperheer, die het hem levenslang toevertrouwd gezag onder opzigt der volksvertegenwoordigers uitoefende. In den jaer 1332 boden de afgezanten der provincien de opperbeerschappij aan *Alphonse de Wijze*, Koning van Kastilie, en men kwam overeen, dat deze titel voor het vervolg aan de kroon van Kastilie verbonden zoude zijn. Doch terwijl deze drie kleine volken zich op deze wijze eenen opperleeneheer en beschermmer gaven, verloren zij hunne onafhankelijkheid niet uit het oog. Zij bragten in het verdrag, dat tusschen hen en den Koning gesloten werd, de voorzigtigheid zoo ver, dat zij onder anderen bepaalden, dat de Koning op hun grondgebied geene sterkte, ja zelfs geen huis mocht laten bouwen of in bezit hebben, en hunne voorregten (*fueros*), waarvan de Koning-Oppeerheer de handhaving moest bezwaren, sloten met het volgende artikel: „Wij gelasten en bevelen, dat, wanneer iemand, hetzij in- of uitlander, krachtens eene benoeming van onzen Oppeerheer, den Koning van Kastilie, welke niet door onze afgevaardigden is gewettigd, of die zelfs gewettigd zijnde, onze regten, vrijheden en privilegien zoude willen tegengaan, man of vrouw, dorp of stad, tot iets, wat het ook zij, zouden willen dwingen, hem de gehoorzaamheid geweigerd worde; dringt hij er op aan, zoo treffe hem de dood.” Alzoo hadden zich dan de Baskische provincien aan het koninkrijk Kastilie aangesloten, zonder echter daarbij in den toestand van uiterlijke afhankelijkheid en inwendige onafhankelijkheid gebleven. De Baskische provincien staaen, wat de zeden en gewoonten betreft, tot Spanje gelijk twee geheel vreemde volken over. De Basken hebben hunne eigene taal, eene oorspronkelijke taal, welke noch van de Latijnsche, noch van de Grieksche, noch van de Duitsche afstamt, en alleen in de verdeelde taalkakken van het Oud-Gallisch (in de provincie Wales in Engeland en in de provincie Bretagne in Frankrijk) en van het Kaledonisch en Erisch (in Schotland en Ierland) verwanten heeft, eene taal, welke met de Spaansche even min overeenkomst heeft als met de Chinesche, zoodat de Basken door de Spanjaarden en deze door de Basken niet worden verstaan. Zij zijn door hunne voorregten van de militaire wervingen (*quintas*) niet worden verstaan. Zij zijn door hunne voorregten van de militaire wervingen (*quintas*) bevrijd; alleen in gevalle van vreemden inval zijn zij naar de oude bepalingen van het leentrecht verplicht, in massa tot gemeenschappelijke verdediging van het land op te staan, een plicht, welken zij gedurende den onafhankelijken oorlog trouw hebben vervuld. Even zo betalen de Baskische provincien ook geene belastingen aan Spanje; zij koopen alleen hare heerlijken bescherming door het betalen van eene schatting, welke men met eene door de Kastiliënen aan de Arabieren ontleende uitdrukking nog heden *alcabala* (*) noemt. Deze *alcabala perpetua*, welke sedert het verdrag met *Alphonse X* geene verandering heeft ondergaan, is voor het tegenwoordige van eene bijna begheelijke geringheid, daar de provincie Guipuzcoa, bij voorbeeld, in het geheel eene jaarlijkse schatting van slechts 42,000 realen (ruim 7000 gulden) betaalt. Deze provincien, welke uit tijd door de anderen met den naam van *verrijde* zijn bestempeld, betalen ook geene tollen, maar de Spaansche tol-grenzen zich niet aan de Pyrenëen, maar aan den Ebro bevindend. Daarentegen moeten zij voor den invoer hunner produkten en fabriekaadien aan de Kastische grenzen even zoo goed inkomende regten betalen als aan de Fransche. Eindelijk is, om de eigenschap van een vor in Spanje vreemd volk volledig te maken, de invoer van verscheidene hunner handels-artikelen geheel verboden. De handel met Spaansch-Amerika was voorhen ten allen tijde gesloten, en ten opzichte van de koloniën, welke Spanje in bezit heeft gehouden, zoo als Havana en de Philippijnse-eilanden, bestaat dit verbod nog heden.

(*) Verschillen, wiiken de Baskien

Van het overige Rijk door tol- en spraak-grenzen afgescheiden, wijkten de Baskische provincien in staatkundige inrigtingen niet minder van Spanje af. Terwijl Spanje onder Karel V eene absolute monarchij werd, behielden de drie provincien Biskaya, Guipuzcoa en Alava hare republikeinsche vormen in derzelver geheele uitgebreidheid. Op verschillende tijdstippen, tweemaal des jaars in de eene, eenmaal in het jaar in de andere, alle twee jaren eenmaal in de derde provincie veranderden kleine nationale congressen. In Guipuzcoa verandert dit congres

bij iedere vergadering van plaats, en heeft zijnen zetel beurtelings in alle vlekken der provincie. In Biskaya vergadert het onder den blooten hemel, als bij de Oude Germanen, en zulks onder den eik van Guernica. Hier bevinden zich de afgezanten der verschillende gemeenten, de namen hunner Republiek (alzoo betitelen zij hunne gemeente) op hunne vanen voerende. Deze congressen voorzien in het bestuur van het land, en bepalen de ontvangsten en uitgaven der staatsgelden, daar zij in alle hunne behoeften zelven moeten voorzien. Zij bezeggende hunne staatsdienaren, onderhouden militien tot handhaving der orde, en hebben hunne eigene financiën en hun openbaar krediet, dat menige groote Staat hen konde benijden, daar de 3 pcts. schuld der provincie Alava, b. v., bij het uitbreken des opstands op 93 stond. Met dit alles heeft de Koning van Spanje zich op geen enkel wijze te bemoeijen; hij heeft alleen in iedere der provincien eenen kommissaris te benoemen, die den naam van corregidor draagt en wiens functien bijna dezelfde zijn als die der *Comités* in het Romeinsche Keizerrijk, aan wie het opzigt over de gemeente-besturen was opgedragen. Hem tegenover staan de door de nationale congressen, voor den tusschentijd hunner vergaderingen, verkozene generaaf-afgezanten, die de volstrekte magt hebben, om met de Spaansche regering over alle zaken van gelijken tot gelijken te handelen. In Alava en in Guipuzcoa is er slechts een generaaf-afgeztant, die als de president dezer republieken is te beschouwen; in Biskaya zijn er drie, die eene soort van directorium uitmaken. Anders is de organisatie van Navarra; hare onafhankelijkheid is niet zoo volledig, en hare voorregten zijn niet zoo uitgestrekt. Deze provincie was een Koningrijk, niet eene republiek, toen zij onder *Ferdinand* den *Katholijke* onder Spanje's beheer kwam. Niettemin heeft zij altijd de oude *fueros*, welke zij toen had, behouden, terwijl Kastilie en Arragon dezelve verloren. Zoo is het b. v. mede van de conscriptie bevrijd, en bezit verscheidene handels-privilegiën. Bij de invoering van de constitutie der *Cortès*, verloren de vier provincien hunne voorregten, en werden in regten en plichten met het overige Spanje gelijk gesteld. Toen de Fransche interventie het Koninklijk absolutisme had hersteld, kregen zij hunne republikeinsche onafhankelijkheid weder. Aan deze dubbele betrekking is de ware oorzaak van den opstand en de hardnekkigheid van den strijd toe te schrijven. „Wij hebben het goed,” zegt de Biskayer tot den Spanjaard, „en gij hebt het slecht. Nu wilt gij ons dezen gelukkigen toestand benemen en ons dwingen in den uwen te deelen. Zoudt gij niet beter doen ons na te volgen en in ons geluk te deelen? Zoo gij niet wilt, zoo laat het ons ten minste in vrede genieten; of wij zullen ons weten te verdedigen.”

De Baskische provincien hebben alzoo noch voor de beginselen van het absolutismus, noch voor de regten van den pretendent de wapens opgevat, maar alleen voor de instandhouding hunner oude vrijheden, waarvan men hen wil ontrooven. Te gelijken tijd erkent men in haren opstand de uitwerking van een gekwetst nationaal gevoel; de inwoners voeren naar hun gevoelen geen burger-oorlog, maar eenen onafhankelijkheids-oorlog tegen een hen vreemd geworden volk, en wanneer zij wenschen, dat Spanje onder het absolutismus van Don Carlos valle, zoo is het alleen, om door zijne medewerking de bevestiging hunner vrijheden te verkrijgen. Ook was het eerste, wat zij van den pretendent verlangden, dat hij dezelve openlijk en plechtig onder den eik van Guernica bevestigde. Een gelijk bewijs van den in de provincien heerschenden geest vinden wij in eene andere daadzaak van den nieuweren tijd. Bij de keuze der *procuradores*, eenige maanden geleden, vergaderde Don *Joaquin Ferrer*, tot *corregidor* van Guipuzcoa benoemd, al de aan de zaak der Koningin getrouw geblevene kiezers dezer provincie. Nadat zij onder elkander hadden geraadpleegd, verklaarden zij hem, dat hunne afgevaardigden wel bij de Cortes zitting nemen, en zich aan het Koninklijk statuut konden onderwerpen, doch alleen in zoo verre hunne *fueros* niet werden aangerand. Dit was zoo veel als de keuze te weigeren. Ook ging het kies-kollegie uit elkander, zonder iets te hebben gedaan, Don *Joaquin Ferrer* bedankte, en de vier provincien hebben nog geene afgezanten in Madrid. Toen de opstand het eerst (den 2 October 1833) in Bilbao uitbrak, had men met beleid en zachtheid nog ligt de gevolgen kunnen verhoeden. Vooreerst had men de daarheen gezondene troepen niet op de kosten der provincien moeten laten, daar zij niet kwamen om te veroveren, maar om te bevredigen. In plaats hiervan, leefden de troepen in deze vrije provincien als in een vijandelijk land, van beide zijden werden gruweldaden gepleegd en alzoo ontstond een oorlog, welke tot eene andere eeuw, ja tot een ander werelddeel schijnt te behooren, en waarvan het einde nog niet is te voorzien.

(*) *Eene uitzondering daaryn maakt Biskaya. Deze meest democratische provincie betaalt niet, zoo als de beide anderen, de alcabala, welke naam het denkbeeld van dienstbaarheid met zich voert; zij is Spanje niets verschuldigd, maar geeft hetzelfde van tijd tot tijd vrijwillige geschenken (Donativos), waaryn het bedrag altijd naar de behoeften des Konings, die daarom verzoekt, en den meer of min gunstigen toestand van de provincie regelt.*

MAANDELIJSCHE BIJENKOMST van de LEDEN der *Akademie van*

MAANDELIJSCH E BIJ EENKOMST van de **HEEREN DER AKADEMIE** van **Beeldende Kunsten, Bouw-, Toegepaste Werktuigen en Zeeveraartknade**, te **Groningen**, op **Dingsdag**, den **18 November 1834**, des avonds te zes uren, in het **Lokaal** in de **Pelsterstraat**.
Namens de Directie:

De LEDEN van het DEPARTEMENT GRONINGEN der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, worden verwittigd, dat de OPENLIJKE VERGADERING, bestemd ter viering van het VIJFTIGJARIG BESTAAN der Maatschappij, zal plaats hebben op *Woensdag*, den 19 November 1834, des morgens te 10½ uur, in de Noorder Kerk, en dat bij die gelegenheid door het Lid Mr. H. O. FEITH eene Redevoering en door het Lid Prof. B. H. LULOFS een Dichtstuk, onder afwisseling van Muzijk, zullen worden uitgesproken. — Bewijzen van toegang voor Dames, voor 25 Cents, en voor Zoons van Leden bij hen inwonende, — alsmede voor Vreemdelingen, voor 50 Cents, zijn bij den Penningmeester R. J. SCHIERBEEK te bekomen; bij wien ook de Leden van andere Departementen, op bewijs van Lidmaatschap, Kaartjes van toegang kunnen verkrijgen.

Namens de Commissie:

L. B. LOHMAN, *Secretaris*.

*** Bij de aanstaande viering van het 50jarig bestaan der MAATSCHAPPIJ : *Tot Nut van 't Algemeen*, te houden door het DEPARTEMENT *HOOGZAND en SAPPEMEER*, op Maandag, den 17 dezer, zal er des avonds te 6 uren, in de Kerk te *Sappemeer*, door het Lid, Ds. J. BAKKER, eene Redevoering worden uitgesproken, welke door het Gezang der Schooljeugd zal worden afgewisseld. Bewijzen van Toegang zullen te bekomen zijn voor 10 Centen, ten Huize van NIEBOER, te *Hoogezand*, en van CALCAR, te *Sappemeer*.

Namens het Bestuur van het Departement voornoemd:
J. RENGERS HORA SICCAMA,
Secretaris.

TOONEELSOCIETEIT.

IN DEN SCOUWBURG: *UTILE ET DULCE*,
Zaterdag, den 15 November: DE BROEDERS OP DEN TOETS, Tooneel-
neelspel. Daarna: HET BANKROET VAN DEN SCHOENLAPPER, Blijspel
met Zang.

Introductie-Biljetten voor Vreemdelingen, Dames en Kinderen worden, op *Schriftelijke Aanvraag der Leden*, in het Tooneelgebouw afgegeven op den dag der Representatie, des namiddags van 3 tot 4 uren.

De **LEDEN** van het **MAANDAGS-CONCERT** worden verzocht, Maandag, den 17 November 1834, des namiddags te drie uren, bijeen te komen in het Concerthuis, in de Poglestraat, om eenen nieuwen **KOMMISSARIS** te benoemen en nieuwe **LEDEN** te balloteren. — Om 'als **LID** voorgesteld te worden, kan men zich aangeven bij één der Kommissarissen, **C. TH. J. STEINMETZ**, **VAN IMHOFF**, **W. H. DE SAVORNIN LOHMAN** en **S. W. TRIP**.

Grootste ATHLETISCHE en OLYMPISCHE VOORSTELLINGEN

GROOTE ATHLETISCHE EN EUROPESCHE VOCHTSTEELEN.
 VAN
CARL RAPPO,
 EERSTE EUROPESCHE ATHLEET.
 op MAANDAG, den 17 November 1834, in den SCHOUWBURG te Gronin-
 gen; des avonds te half zeven. Plaatsen kunnen besproken worden bij den
 Bureauist L. DE VRIES.

Heden beviel vrij voorspoedig van eenen welgeschapenen ZOON E. L. USELLINO, geliefde Echtgenoot van
GRONINGEN
den 7 November 1834.

A. R. SORMANI.

den 7 November 1884.
 ** Heden verlost voorspoedig van eenen **ZOON WILLEMIENA VAN DEN**
 Bos, geliefde Echtgenoot van
 G. J. DE JONGE.

den 11 November 1834.
 ** Heden verlost van eenen welgeschapenen, ZOON GEERTRUDA WANDELÉ,
 geliefde Echtgenoot van

geheide Echtgenoot van
GRONINGEN
den 12 November 1834.

C. R. VAN DER MEER.

Wessexmyn den 13 November 1834 Heden beviel mijne geliefde

W. VERWEIJ

Familie en Bekenden gelieven deze algemeene kennisgeving voor bijzondere
aan te nemen.

* * Heden beviel van eenen ZOON M. WESTERBORG, geliefde Echtgenoot
van GRONINGEN I. J. DE JONGE, Bz.

den 13 November 1834.
** Getrouwd : **HEIKE TAK**

GRONINGEN
den 13 November 1834.
en
JAKOBA VAN DOKKUM.
** Het behaagde de Voorzienigheid heden, na eene ziekte van drie weken,

Het bebaagde de Voorzienigheid nooden, na eene ziekte van drie weken, van mijne zijde weg te nemen mijn' geliefden Echtgenoot, den Heer HENDRIK JACOB REINDERS, Ontvanger van 's Rijks Belastingen in deze Gemeente, in den ouderdom van ruim 45 jaren. Ik betreur in hem, na eene gelukkige

De houding der Cortes was, ten gevolge der lagere koers van Antwerpen, breeder stap, zijnde uitdrukken van 510 p. st. bij eenige affaire circa 24 1/2 acmte uit gestaan. Cortes-Compons waren daarentegen in eene ruime mate gevoord door een zeer belangrijke inkoop-kommissien daarin moesten uitgevoerd worden welke dan ook den prijs derzelfde, die reeds voor eenige maanden eene stijging geweest, tot 26 1/2 zijnde circa 14 schillingen dan gisteren, deden opklimmen. Russische, Oostenrijksche en Zuid-Amerikaansche algemeen aangeboden. Koers van het Geld: Belegging 24 p. 24 pCr., Trilongade 24 p. 24 pCr. Wissel-Disconto 2 pCr.

Deutsche Preken, 20 pff. wren: Integr. 24 pCr. 51 1/2; Holl. 5 pCr. Knap. 22 1/2; 1; Perpet. 5 pCr. 45 p. 1/2; Dto 3 pCr. 27 1/2; 1; Cortes E. 50; 52; Dto Coupons 25 1/2.

HOUTSEMA, in de Oude Boteringstraat. (Met autorisatie.)